

Regeringens proposition till riksdagen om personer som jämställs med finska medborgare vid val av boende till statligt stödda hyres- och bostadsrättsbostäder

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås ändringar i lagen om räntestöd för hyresbostadslån och bostadsrättshuslån, lagen om kortvarigt räntestöd för byggnadslån för hyreshus, aravabegränsningslagen samt lagen om bostadsrättsbostäder. Avsikten är att personer som flytt kriget i Ukraina och får tillfälligt skydd kan väljas till boende till statligt stödda bostäder.

Till boende i statligt stödda bostäder kan väljas en person som kan jämföras med en finsk medborgare, om personens uppehållsrätt uppfyller de krav som föreskrivs i lag. Det föreslås att kraven ändras så att bestämmelserna omfattar olika situationer där en person har beviljats uppehållsrätt med stöd av utlänningslagen eller någon annan lag.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft den 1 oktober 2023.

3 Målsättning

I denna proposition föreslås det att kraven på uppehålls rätt preciseras i bestämmelserna om valet av boende till statligt stödda bostäder. Avsikten är att personer som flytt kriget i Ukraina och får tillfälligt skydd ska kunna väljas till boende till statligt stödda bostäder. Förslaget innebär att den rättsliga ställningen, jämlikheten och boendeförutsättningarna förbättras för personer som lagligen vistas i Finland.

Målet är att förtydliga rättsläget också i eventuella framtida situationer med tillfälligt skydd, förenhetliga tillämpningspraxisen och minska oklara tolkningssituationer vid valet av boende. Genom de tekniska ändringar som föreslås blir bestämmelserna om personer som jämföras med finska medborgare vid valet av boende förenliga med gällande lagstiftning.

4 Förslagen och deras konsekvenser

4.1 De viktigaste förslagen

Till boende i statligt stödda bostäder kan väljas en person som kan jämföras med en finsk medborgare, om personens uppehållstillstånd uppfyller de krav som föreskrivs i lag. I propositionen föreslås det att bestämmelserna om olika slag av uppehållstillstånd kompletteras så att de omfattar uppehållstillstånd som beviljats med stöd av utlänningslagen och andra gällande lagar. Till bestämmelserna fogas brittiska medborgare som vistas i Finland med stöd av brexit-utträdesavtalet samt personer som vistas i Finland med ICT-uppehållstillstånd. Det separata kravet på uppehållstillstånd för ett år slopas, eftersom uppehållstillstånd i regel beviljas för minst ett år.

4.2 De huvudsakliga konsekvenserna

Konsekvenser för myndigheterna

Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet styr valet av boende till statligt stödda bostäder. Finansierings- och utvecklingscentralen för boendets anvisningar om valet av boende bör ses över och centralen bör informera de sammanslutningar som äger statligt stödda bostäder om de nya bestämmelserna. Bestämmelserna om valet av boende har nyligen ändrats även till andra delar, så centralens anvisningar kommer i vilket fall som helst att ses över 2023. Den föreslagna ändringen bedöms endast i liten utsträckning öka arbetsmängden för Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet.

Kommunerna och välfärdsområdena övervakar valet av boende till statligt stödda bostäder. De föreslagna preciseringarna av bestämmelserna klargör rättsläget, men propositionen bedöms inte ha några konsekvenser för arbetsmängden för de myndigheter som övervakar valet av boende.

Konsekvenser för de grundläggande och mänskliga rättigheterna

Propositionen förbättrar förutsättningarna för dem som flytt från Ukraina och för andra som lagligen bor i landet att på egen hand ordna en bostad åt sig själva. Slopandet av kravet på uppehållstillstånd för ett år förbättrar möjligheterna för dem som har det sämst ställt på bostadsmarknaden att få en bostad. Förslaget ökar således jämlikheten mellan finska medborgare och personer som lagligen vistas i Finland. De som fått tillfälligt skydd har, när de ansöker om

bostad, också samma utgångsläge som de som fått flyktingstatus eller någon annan skyddsstatus. Uthyrning av s.k. ARA-bostäder också till personer som beviljats uppehållstillstånd för mindre än ett år och som uppfyller de övriga kriterierna för val av boende minskar risken för att enskilda personer blir bostadslösa.

Mer än 60 procent av dem som hittills flytt från Ukraina och fått tillfälligt skydd är kvinnor. Antalet personer under 18 år är närapå 15 000, dvs. 30 procent. Den föreslagna ändringen förbättrar således i synnerhet kvinnornas och barnfamiljernas ställning, eftersom ukrainare och deras familjemedlemmar kan väljas till statligt stödda hyresbostäder. En permanent bostad har en betydande inverkan t.ex. på en smidig vardag, integrationen, föräldrarnas arbete och barnens skolgång.

Konsekvenser för sammanslutningar som äger statligt stödda bostäder

Den föreslagna ändringen ökar i någon mån bostadsansökningarna från personer som flytt från Ukraina och fått tillfälligt skydd. På motsvarande sätt minskar behovet av att ordna boende i ARA-bostäder genom att ändra bostädernas användningsändamål. De som har möjlighet att ordna sitt boende på något annat sätt än i statligt stödda bostäder gör det även i fortsättningen. Ändringarna bedöms inte ha några konsekvenser för antalet bostadsansökningar från andra än från sådana som fått tillfälligt skydd.

Det finns stora skillnader både mellan de bolag som äger statligt stödda bostäder och mellan olika regioner i Finland i fråga om en hur stor andel av de bostadssökande som inte är finska medborgare. I en del bolag kontrolleras uppehållsrätten eller uppehållstillståndet för en betydande del av de sökande, medan det i andra bolag sällan är andra än finska medborgare som är sökande. Den föreslagna ändringen motsvarar i huvudsak nuvarande praxis för val av boende, enligt vilken det räcker att i samband med bostadsansökan visa upp ett giltigt uppehållstillstånd eller ett intyg över att ansökan om fortsatt tillstånd är anhängig. Ändringen förtydligar rättsläget och minskar oklara tolkningssituationer och behovet av att bedöma hur länge vistelsen i Finland varar. Processen för valet av boende underlättas särskilt för de bolag i vilka antalet utländska bostadssökande är stort. Konsekvenserna bedöms dock vara små.

Ändringen kan dessutom bidra till att höja bostädernas nyttjandegrad, om bostäderna i och med ändringen lättare kan anvisas till personer som behöver en bostad. Detta inverkar i sin tur positivt på det ekonomiska läget för de sammanslutningar som äger hyres- och bostadsrättshus och minskar trycket på att höja hyran också i sammanslutningens övriga bostadsbestånd där självkostnadshyra iakttas. De positiva ekonomiska konsekvenserna sträcker sig indirekt också till dem som redan är boende i sammanslutningarna. Konsekvenserna bedöms dock vara små.

Konsekvenser för miljön

Den föreslagna ändringens konsekvenser för miljön bedöms vara små och indirekta, men positiva närmast till följd av att bostädernas nyttjandegrad eventuellt ökar. Dessutom främjar den föreslagna ändringen flexibilitet i valet av boende i fråga om ukrainare och andra invandrare. Lagändringen kan således ha en positiv inverkan på hela områden och minska segregationen inom och mellan bostadsområdena.

1.

Lag

om ändring av 11 § i lagen om räntestöd för hyresbostadslån och bostadsrättshuslån

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om räntestöd för hyresbostadslån och bostadsrättshuslån (604/2001) 11 § 3 mom., sådant det lyder i lag 727/2018, som följer:

11 §

Bostadsbruk och hyresgäster

Till hyresgäst kan väljas en finsk medborgare med hushåll. Med en finsk medborgare jämställs en person

- 1) som har beviljats ett i utlänningslagen (301/2004) avsett uppehållstillstånd,
- 2) vars uppehållsrätt har registrerats enligt 10 kap. i utlänningslagen eller som har beviljats ett uppehållskort enligt det kapitlet,
- 3) som har beviljats ett i lagen om villkoren för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse på grund av forskning, studier, praktik och volontärarbete (719/2018) avsett uppehållstillstånd eller som Migrationsverket har gett ett intyg som avses i den lagen,
- 4) som har beviljats en i lagen om genomförande av vissa bestämmelser om uppehållsrätt i avtalet om Förenade konungariket Storbritannien och Nordirlands utträde ur Europeiska unionen och Europeiska atomenergigemenskapen (666/2020) avsedd uppehållsrätt,
- 5) som har beviljats ett i lagen om villkor för inresa och vistelse för tredjelandsmedborgare inom ramen för företagsintern förflyttning av personal (908/2017) avsett ICT-uppehållstillstånd.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

Click or tap here to enter text.

Lag

om ändring av 11 § i lagen om räntestöd för hyresbostadslån och bostadsrättshuslån

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om räntestöd för hyresbostadslån och bostadsrättshuslån (604/2001) 11 § 3 mom., sådant det lyder i lag 727/2018, som följer:

Gällande lydelse

11 §

Bostadsbruk och hyresgäster

Till hyresgäst kan väljas en finsk medborgare jämte hushåll. Med en finsk medborgare jämställs en person

1) vars uppehållsrätt har registrerats enligt vad som anges i 10 kap. i utlänningslagen (301/2004) eller som har beviljats ett sådant uppehållskort som avses i det kapitlet,

2) som med stöd av lagen om villkoren för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse på grund av forskning, studier, praktik och volontärarbete (719/2018) har beviljats uppehållstillstånd *för studier*,

3) som med stöd av utlänningslagen eller lagen om villkoren för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse på grund av forskning, studier, praktik och volontärarbete beviljats uppehållstillstånd *som ger rätt till minst ett års vistelse* eller som Migrationsverket gett ett intyg som avses i sistnämnda lag som berättigar *till minst ett års vistelse*.

Förslagen lydelse

11 §

Bostadsbruk och hyresgäster

Till hyresgäst kan väljas en finsk medborgare med hushåll. Med en finsk medborgare jämställs en person

1) *som har beviljats ett i utlänningslagen (301/2004) avsett uppehållstillstånd,*

2) *vars uppehållsrätt har registrerats enligt 10 kap. i utlänningslagen eller som har beviljats ett uppehållskort enligt det kapitlet,*

3) *som har beviljats ett i lagen om villkoren för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse på grund av forskning, studier, praktik och volontärarbete (719/2018) avsett uppehållstillstånd eller som Migrationsverket har gett ett intyg som avses i den lagen,*

4) *som har beviljats en i lagen om genomförande av vissa bestämmelser om uppehållsrätt i avtalet om Förenade konungariket Storbritannien och Nordirlands utträde ur Europeiska unionen och Europeiska atomenergigemenskapen (666/2020) avsedd uppehållsrätt,*

5) *som har beviljats ett i lagen om villkor för inresa och vistelse för tredjelandsmedborgare inom ramen för företagsintern förflyttning av personal (908/2017) avsett ICT-uppehållstillstånd.*

Denna lag träder i kraft den 20 .

Click or tap here to enter text.